

Maudland

ÅRSPLAN 2017-2018

1. INNLEDNING

Årsplanen har flere funksjoner:

- Arbeidsredskap for barnehagens personale for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning
- Utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen
- Grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen
- Informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, barnehagen samarbeidsparter og interessenter.

2. BARNEHAGELOVEN

"Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnets behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer i til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene"

(barnehagelovens § 1, jmf.)

Barnehageloven ligger til grunn for alle offentlige godkjente barnehager, og sammen med forskriftene til loven tar den for seg barnehagens formål og innhold.

3. RAMMEPLAN

Årsplanen skal være et arbeidsredskap for personalet for å styre virksomheten i en bevisst retning. Den skal også være et utgangspunkt for foreldrene til å gjøre seg kjent med virksomheten og ha mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen. Årsplanen er også ett grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen. Den skal gi informasjon om Maudland FUS barnehage sitt pedagogiske arbeid til eier, politikere, kommunen, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte

Den 24. april 2017 ble ny rammeplan for barnehager lansert, og er gjeldende fra 1.august 2017.

Hvorfor ny rammeplan? Samfunnsutviklingen og ny kunnskap om barn og barnehager er grunnlaget for utarbeidelse av ny rammeplan

I den nye rammeplanen finner vi endringer på blant annet dette:

- Tydeligere forpliktelser for barnehageansatte i henhold til:
  - Mangfoldsperspektiv
  - Helseperspektiv
  - Språkarbeid
  - Overganger
- Mer vekt på tydeligere og mer presisert ansvar for å forebygge, Stoppe og følge opp mobbing.
- Økt oppmerksomhet på de yngste barna
- Ansvar og roller er tydeligere beskrevet

4. OVERSIKT OVER ANDRE STYRINGSDOKUMENTER

Vedtekter

Våre vedtekter finner du på vår hjemmeside: www.maudland.bhg.no

Serviceerklæring

Foreldrene/foresatte kan forvente at:

- Barnet blir tatt hyggelig imot av en voksen når det kommer til barnehagen
- Barnet leker i trygge omgivelser både inne og ute, og at det alltid er en voksen tilstede
- Barnet møter en kultur det er godt å være en del av
- Barnet utvikler empati og venneegenskaper
- Barnet får boltre seg i lek
- Barnet tar del i: litteratur, sang og musikk samt ulike kunst- og kulturformer
- Barnet gis mulighet til å: skape, bygge, forme, male, danse, fortelle og filosofere
- Barnet har medvirkning
- Barnet er ute, på lekeplassen eller på tur, minst to timer hver dag
- Barnet opplever måltidene som trivelige
- Barnet får hvile og søvn slik det passer hvert enkelt barn

- Det gjennomføres intervju med 5 åringene hvert år ("ekspertundersøkelse")
- De ansatte har kompetanse og arbeidsglede.
- De ansatte skaper et miljø preget av lek, glede og varme
- De ansatte er genuint opptatt av hvert enkelt barn, og forteller om barnet til foreldrene
- de ansatte overholder taushetsplikten slik den er beskrevet i Lov om barnehager § 20 og §21
- de ansatte har godkjent politiattest
- Barnehagens årsplan er godkjent innen 1.oktober hvert år
- Barnehagen har et godt innelima, er vedlikeholdt, ren og ryddig
- Foreldresamtale avholdes mellom foreldre/foresatte og pedagog, minst to ganger pr barnehageår
- Serviceerklæringen gjennomgås muntlig ved barnets oppstart i barnehagen
- Det gjennomføre brukerundersøkelser for foresatte hvert år

Barnehagen forventer at foreldrene/foresatte:

- Gir viktig informasjon om barnet til barnehagen
- Gir beskjed dersom barnet ikke kommer i barnehagen
- Leser informasjon fra barnehagen
- Gir beskjed til en ansatt når barnet blir hentet i barnehagen
- Gir beskjed til en ansatt dersom andre enn foreldrene skal hente barnet
- Overholder avtalt oppholdstid
- Betaler barnehageavgiften innen fristen
- Tar barnehagens vedtekter til etterretning
- Gir tilbakemelding på hvordan barnehage- tilbudet oppleves
- Svarer på brukerundersøkelsene

Forbedring av tilbudet i FUS-barnehagene:

Dersom du mener at barnehagen ikke er slik vi beskriver den her, vil vi gjerne høre fra deg.

Ta kontakt med barnehagens daglige leder. Så vil vi:

- Sjekke egne rutiner
- Vurdere behovet for å korrigere praksis
- Gi deg tilbakemelding

Hovedmål for FUS-barnehagene:

- FUS-barn har et positivt selvbilde , og har det gøy i barnehagen

Etiske retningslinjer

Ved hjelp av Fus barnehagenes verdier: glødende, skapende og tilstedeværende skal personalet:

- Utøve det ansvaret de har i forhold til brukere, samarbeidspartnere og hverandre.
- De ansatte har et eget ansvar om å ta vare på integriteten i den Fus barnehagen de hører til i.
- Arbeidet deres skal være godt faglig forankret.
- De skal kunne møte barn, foreldre/foresatte, interne og eksterne samarbeidspartnere med respekt og likeverd. Dette likeverdet gjelder både ulike kjønn, etnisk opprinnelse, religion og politisk overbevisning.
- Personlige interesser skal ikke kunne påvirke de beslutningene de tar i hverdagen. En må kunne forholde seg til Fus barnehagenes interesser
- De ansatte har også et eget ansvar om å være med på å behandle Fus barnehagenes eiendom på en ansvarsfull måte.
- Alle de ansatte har også taushetsplikt i forhold til alle barn, foreldre/foresatte, kollegaer eller i forhold til Fus barnehagenes drift og forretningside.
- Alle FUS-barnehager er rusefrie, og de ansatte har ikke lov til å røyke eller snuse i arbeidstiden.
- De ansattes oppførsel og atferd, gjenspeiler våre verdier. - De skal ikke på noen som helst omstendigheter oppfattes som støtten, verken av barn, foreldre/foresatte eller andre samarbeidspartnere

Månedspaner

Hver avdeling/base lager månedspaner som blir lagt ut på « My Kid», under barnets avdeling. Ett eksemplar blir også hengt opp i garderoben

Lokale planer for den enkelte barnehage; Informasjonsfolder, prosjektplaner etc

Jobber med TQM, finne de beste løsningene, bruke tiden vår på den beste måten for barn og voksne. Se på mulighetene vi har i hverdagen, og gjøre oss nytte av disse.

- Progresjonsplan for fagområdene i Rammeplanen ihht barnas alder.
- Langsiktig kompetanseplan for personalet
- Plan for overgang barnehage-skole

- FUS-barn er trygge og forskende, trives i lek og har vennekompetanse
- FUS-barn gleder seg til "resten av livet", de vet at de har påvirkningsmulighet og at innspillene deres teller

5. VERDIGRUNNLAG FUS

Visjon:

"Sammen gir vi barndommen verdi, lek og glede. Hverdagsmagi og vennegaranti"

Verdier:

Glødende, skapende og tilstedeværende

Hva betyr dette hos oss i Maudland Fus barnehage:

- At vi er gode rollemodeller og inkluderende i møte med et allsidig mangfold
- At vi sprer glede og smiler. Lytter og tar oss tid til hvert enkelt barn og familie.
- At vi skaper hverdagsmagi, og legger til rette for eventyrlige utflukter med utgangspunkt i barnas ønsker.
- At vi er engasjerte og fleksible i barns lek og at vi byr på oss selv. Tilfører nye elementer og inspirerer til enda mer lek.
- At vi er trygge og ansvarsfulle voksne. Vi kan «tulle og tøyse» samtidig som vi tar barna på alvor og setter grenser.
- At vi følger barnas spor og det de er opptatt av, og at vi støtter dem på veien i utvikling av lek og læring.

Vi satser mye på leken, både i formell lek, som er arena der vi lager lekegrupper. Men og

6. BARNEHAGENS SATSINGSOMRÅDER OG OVERORDNA MÅL

Lek og egenledelse. Vårt satsningsområde NR. 1

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter i trygge og utfordrende omgivelser" (Barnehagelov §2)

I Rammeplanen står det at leken skal ha en sentral plass i barnehagen.

Nyere forskning viser at barn som mestrer avansert lek scorer høyere på tester i skole, i forhold til barn som har hatt mye «skolelignende» aktiviteter i barnehagealder. Vårt syn på lek er forskningsbasert.

Vår visjon er å gi barndommen verdi, og da må vi og anerkjenne leken, og dens betydning for barnas utvikling.

Det er i rolleleken barna forberedes best for skolen. Det er der de lettest utvikler venneferdigheter, og i rollelek får de dekket alle fagområdene som er nedfelt i Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Når de skal leke butikk må de kunne samarbeide, de må kunne vente på hverandre, de må kunne noe om farger, former, stor/liten og hva ting koster. Alle disse tingene må de ha kjennskap til i butikklek.

Egenledelse:

- Egenledelse er evnen til å være aktiv og selvstendig i en oppgave over tid
- Egenledelse brukes som en samlebetegnelse på overordnede funksjoner i hjernen som setter i gang, styrer og regulerer atferden vår.

Egenledelseshjulet viser funksjonene som deler av en integrert helhet. Barnets egenledelsesatferd vil være et produkt av enkeltdelene og samspillet mellom disse.

i uformell lek, den leken barna gjør her- og nå. Den spontane leken. De voksne er tett rundt, som tilretteleggere, støttespillere, hjelpe barna å utvikle lekeferdigheter. Vi fremmer leken gjennom å gi lekestimulerende omgivelser, og gi rom for leken.

«Barn trenger ikke mange leker, men noe å leke med»

Lek er ikke "bare" lek. Det innebærer så mye mer. I lek lærer barn:

- Å regulere atferd, ta initiativ
- Lærer å løse konflikter. Forhandle og fordele roller
- Ta i mot beskjeder. Gi beskjeder. Lytte - bli lyttet til
- Empati - sette seg inn i andres situasjon. Prøve ut roller. Bearbeider vanskelige følelser
- Turtaking (min tur – din tur, dialog)
- Følge spilleregler, øver på / lærer sosiale koder, timing, Lærer å lese "det sosiale spillet"
- Oppøver oppmerksomhet og konsentrasjon.
- Tilegner seg kunnskap. Lærer rikt og variert
- Få mulighet til å prøve og å feile.
- Språk, øker ordforrådet. Bruker fantasien.

I Maudland FUS barnehage møter barn voksne som har lekekompetanse, og det blir stilt høye krav til personalet. De blir oppdatert gjennom kurs samt at leken er tema også på avdelingsmøter og planleggingsdager. Ledergruppen vurderer jevnlig arbeidet med lek.

Natur, helse og fysisk aktivitet uteliv:

Vi gløder for at barna skal få oppleve glede ved ferdes i naturen, og bruke kroppen aktivt. Vi ønsker å lære barna grunnleggende fakta om natur og miljøvern, samtidig som kropp og helse er i fokus.

Skogen er en ypperlig lekearena som innbyr barn til å klatre, krype, løpe, smyge og rulle. Her får barna teste kroppens styrke og mestring, samtidig vektlegger vi at turene skal være preget av ro og tid til oppdagelse, undring, utforskning og filosofering.

Barnas motoriske ferdigheter og fokus på sunn helse er grunnlaget for all annen utvikling, og undersøkelser og erfaring viser blant annet at barn som oppholder seg mye i ulendt terreng, utvikler større evne til koordinering og konsentrasjon.

Barna vil bli kjent med deres egne behov, få kjennskap til menneskekroppen, og holde fokus på gode hygienevaner og ett variert kosthold. (Rammeplanen 2017)

7. BARNAS MEDVIRKNING

I Maudland FUS barnehage har de minste barna 1-2 tur dager i uken, de store barna har to tur dager i uken.

I barnehageåret 2017/18 ønsker vi å jobbe i prosjekter som spesielt tar for seg fagområdet «kropp, bevegelse, mat og helse»

Vi ønsker å skape en helhet i barnehagen, hvor alle avdelingene/basene skal jobbe med samme tema samtidig. Fremgangsmåter og innhold kan variere på de ulike avdelingene/basene.

Måned:	Tema:
August	Tilvenning.
September	Mat og helse , samt brannvern
Oktober	Mat og helse , samt Forut aksjon
November	Mat og helse
Desember	Juleforberedelser
Januar	Kropp
Februar	Kropp , samt markering av Samenes dag og karneval
Mars	Kropp , samt påskeforberedelser
April	Bevegelse
Mai	Bevegelse
Juni	Bevegelse. Idrettsdag i barnehagen fredag 15.juni
Juli	Sommerbarnehage med nye spennende tema, uke for uke

Natur og uteliv er helsefremmede og styrker immunforsvaret, og med klær som tåler aktivitet på barnas premisser vil barna glede seg like mye til å være ute i solskinnsdager som regnvær.

(Foto: solfridraknes.no)

«Barnets synspunkt skal tillegges vekt i samsvar med barnets alder og modenhet»

(Rammeplanen)

I Maudland FUS barnehage er barna i sentrum for alt vårt arbeid.

Vi ser på hele dagens verdistrøm. Hva er verdiskapende aktivitet for barna? Hva gir barna den beste mulighet for læring og utviklingsmuligheter?

Barnet er i sentrum. Om barnets beste ikke samsvarer med voksen eller foreldres ønsker kommer alltid barnet først.

Barna skal sikres gode muligheter til å medvirke. Både hva som gjelder seg selv, men også på innhold i barnehagen. Å gi barna medvirkning i barnehagen er ikke det samme som å la barna velge fritt og la dem gjøre som de vil. Det handler i stor grad om en pedagogisk praksis som skaper prosesser der vi sikrer at alles stemmer blir hørt og at alle opplever de har betydning for det som foregår i barnehagen.

Vi vil ha prosjekter i barnehageåret ut fra barnas interesser. Og vi er opptatt av å fange barnas interesser innspill her, og nå. De voksne skal være observante, kunne se, lytte og observere barna og hva de gir av uttrykk, både muntlig og med kroppsspråk.

Dette medfører at planer kan endres, og det krever at de voksne er endringsvillige.

Vi skal ha en JA-holdning. Barna skal bli møtt med anerkjennelse for sine forslag. Om ikke vi kan gjennomføre akkurat det de ønsker, skal de bli møtt med at det de har av tanker, innspill blir hørt og anerkjent. Det betyr ikke at alt de foreslår skal de få gjøre, men de skal oppleve at de er hørt, få tilbakemeldinger og forklaringer på de innspillene de har. De skal kjenne at deres meninger og ønsker blir lyttet til.

Alle barn i Maudland er kompetente barn, med evne til å ta valg, og lære av erfaring. De skal få erfaring, og lærdom om at de valg de tar medfører også konsekvenser. Lære å ta de rette valgene, både for seg selv, og for menneskene rundt dem. Dette gjør vi ved at barna hos oss skal barna få lov å gjøre erfaringer, kunne ta selvstendige valg. Dette ut fra alder og modenhet. Noen ganger gjør de gjerne «feil» valg, men dette er en del av det å vokse opp. De skal da møte støttende voksne som kan hjelpe de å sette ord på hva som skjedde. Reflektere. Det er lov å ta feile valg, lære av dem, og gjøre andre valg neste gang. Barna skal bli trygge på seg selv og egne grenser, og møte voksne som støtter de i prosessen å kunne like seg selv. Akseptere seg selv som en er.

Personalet skal være tilstede, observere og bidra til utvikling rundt barnas lek. I samspill med barna skal personalet kunne inspirere til fantasi, skaperglede og livsutfoldelse, og

8. OMSORG, LEK, LÆRING OG DANNING

Å kunne se omsorg, lek, og læring i en sammenheng er et særtrekk ved alle barnehager som en pedagogisk virksomhet. En viktig oppgave barnehagen har er at vi skal kunne støtte barns utvikling ut fra deres forutsetninger og gi det enkelte barn og barnegruppen utfordringer som samsvarer etter alder.

8.1 Omsorg

Omsorg i barnehagen handler både om relasjonene mellom personalet og barna, og om barnas omsorg for hverandre. Vi ønsker å møte alle barn på en omsorgsfull måte. Omsorg skal derfor prege alle situasjoner i hverdagslivet vårt.

Vi ser på barnets utvikling som en prosess, der vi som voksne leder og veileder barna. I samspillet overfører vi verdier, normer, tanker, uttrykk og handlemåter. I barnehagen lærer vi også barna til å forstå hvilke rammer som er akseptable i samvær med andre. Å kunne gi barn mulighet til å gi hverandre og ta imot omsorg, er grunnlag for all utvikling av sosial kompetanse, og er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv.

Omsorg handler derfor også om en gjensidighet i spill mellom alle mennesker. Personalet er derfor nødt for å være tilstedeværende og engasjert i det daglige arbeidet i forhold til det enkeltes barns trivsel og utvikling.

Omsorg for oss er:

- Å lytte til hverandre
- Ta hensyn til hverandre
- vise at en bryr seg
- Kunne trøste
- nærhet og trygghet
- anerkjenne hverandre

8.2 Lek

Leken er barnas viktigste aktivitet, og barn leker fordi de synes det er gøy. Utelek og uteaktiviteter er en viktig del av en barnekultur som bør tas vare på. Barna bør derfor få impulser og inspirasjon til lek gjennom opplevelser som de erfarer sammen med andre barn og voksne i nærmiljøet sitt.

Å få delta i lek innebærer også at barna får venner, og er viktig for barnas trivsel og utvikling.

Lek danner også grunnlaget for problemløsning av ulike karakterer i forskjellige situasjoner.

Gjennom leken får barna også styrket sin identitet, og lærer seg selv å kjenne ved at de får bearbeidet sine følelser og inntrykk. Leken stimulerer til utvikling på det intellektuelle og på det sosiale planet, og barna får styrket sine språklige og emosjonelle sider.

kunne bidra med å motivere til en ny og spennende lek.

8.3 Læring

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet, vitebegjær og lærelyst, og bidra til et godt grunnlag for livslang læring og danning. Begrepet livslang læring viser til at læring skjer på ulike arenaer gjennom hele livet. Læring for oss foregår derfor bevisst gjennom det daglige samspillet med barna, i de ulike hverdagssituasjonene. Den foregår på barnas nivå.

Vi bruker læring bevisst gjennom samtaler, undring og filosofering, i lek, måltider, under påkledning og i tilrettelagte aktiviteter. Vi bruker mye "her og nå" opplevelser der barnas spørsmål og undringer kommer tydelig frem. Hverdagsopplevelsene vi har sammen med barna, er med på å danne grunnlaget for en videre læring, og til forskjellige tema som barnehagen kan arbeide videre med. Disse erfaringene er med å forandre læringsinnholdet vårt fra år til år.

8.4 Danning

Danning er som en reise gjennom ukjent terreng og inntrykkene du sitter igjen med og husker er med på å forme og danne oss som mennesker. Danning handler om hvordan man er overfor hverandre, og hvordan vi tilpasser oss inn i samfunnet vi lever i. Danning skal derfor skje i samsvar med barnehagens verdigrunnlag, og legge grunnlaget for barnas mulighet til å være aktiv deltakende i et demokratisk samfunn. Barn skal både kunne lære å tilpasse seg og oppmuntres til å forholde seg selvstendig og kritisk til normer og ulike former for påvirkning.

De voksne er rollemodeller, og har en rolle som både ledere og veiledere. Gjennom danning skal de voksne kunne videreføre, endre og forhandle de verdier, normer, tanker, uttrykk og handlingsmåter som vil være til støtte for barna, i deres utvikling.

«Danning er det du sitter igjen med når du har glemt det du har lært»

11. BARNEHAGEN SOM KULTURARENA

«.. formidle verdier og kultur, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barna får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.» (Jmf § 2 Lov om bhg).

Barnehagen vår formidler verdier og kulturer ved å markere forskjellige høytider. Vi gir også rom for barns egen kulturskaping, ved å ha en bevisst holdning ved at det er selve

9. INKLUDERING/LIKEVERD

Barnehagen vår ønsker å legge til rette for gode opplevelser sammen med barna i ulik alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunner. Vi ønsker å møte barna med tillit og respekt. Og det er viktig å anerkjenne barndommens egenverdi. Det er derfor viktig å verdsette en åpen og god kommunikasjon med alle foreldre, der vi vet at vi møter alle foreldre og barn med respekt og likeverd i forhold til alle forskjellige ulikheter og behov. – Alle har rett på å oppleve at de selv og alle i gruppen er betydningsfulle personer for fellesskapet.

Vi er stolte av de ulike nasjonalitetene vi har av både barn og personal, og vi bruker hverandre både språklig og kulturelt.

Vi markerer ulike nasjonaliteter ved å ha en internasjonaldag. Flaggene fra de ulike nasjonalitetene er synlige i arbeid avdelingene.

Riska bydel har utarbeidet en handlingsplan mot mobbing. Alle ansatte i Maudland Fus barnehage har kjennskap til handlingsplanen, og denne er et forebyggende tiltak i arbeid mot mobbing.

Vennskap

10. LIKESTILLING

Likestilling er en verdi som skal stå sentralt i all pedagogisk arbeid i barnehagen. Likestilling mellom kjønnene skal gjenspeiles i barnehagens pedagogikk. Barnehagen skal oppdra barn til å møte og skape et likestilt samfunn. Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling mellom de to kjønn. Gutter og jenter skal ha like muligheter til å bli sett og hørt, og oppmuntres til å delta i felleskap i alle aktiviteter i barnehagen.

Alle barn skal ha like muligheter med ulike forutsetninger for en god, romslig og likestilt

prosessen rundt en aktivitet som er det viktigste. - ikke det ferdige produktet.

Samtidig er det også viktig for oss å formidle at alle barn skal få oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap i sin barnehagehverdag.

Vi vil la barna få kjennskap til lokalhistorie. Både for Riska og Sandnes. I vårt nærområde finner vi mye historiske plasser, og disse vil vi ta med i vårt pedagogiske arbeid.

I Maudland Fus barnehage samarbeider vi med nærmiljøet. Tetttest samarbeid har vi med Maudland barneskole. Vi har besøks-dager for skolestartere, og de inviteres på besøk til oss i barnehagen.

12. FAGOMRÅDENE

Rammeplan for barnehager deler barnehagens innhold inn i 7 fagområder. Fagområdene er sentrale for barnets oppleveling, utforskning og læring. I Maudland FUS barnehage har vi satt opp egen progresjonsplan, som sier noe om hva barna skal lære på de ulike alderstrinnene. Vi har satt disse opp i oversikt over typiske trekk ved de ulike aldersgruppene.

Gjennom arbeidet med fagområdene skal barna:

Kommunikasjon, språk og tekst

Leke med språket
Sette sammen ord og begreper
Sette ord på erfaringer og opplevelser
ferdigheter
Lære rim og regler
Bli lest og fortalt for
Lære sanger
Få kjennskap til ulike media

Kropp, bevegelse, mat og helse

Bruke kroppen aktivt, inne og ute
Opplive kroppslig mestring
Utvikle grunnleggende motoriske

Veksle mellom aktivitet og hvile
Få varierte sanseinntrykk
Sunt kosthold

PROGRESJONSPLAN FOR FAGOMRÅDENE

FAGOMRÅDENE	1-2 ÅRINGENE	
	MÅL	TILTAK
Kommunikasjon, språk og tekst	Få varierte og rike erfaringer med både verbale og nonverbale uttryksformer	Bevisste og aktive voksne som benytter språket aktivt i hverdagen. Bøker, sanger,

hverdag i vår barnehage

Kunst, kultur og kreativitet

Kjennskap til vår kulturskatt

Erfare ulike uttrykksformer, dans, musikk, forming, drama

Bearbeide inntrykk og uttrykk gjennom sansing og opplevelser

Barnas egen kultur skal få utviklingsmulighet

Erfaring med både 2 og 3 dimensjonalt materiale

Natur, miljø og teknologi

Kunnskap om natur, arter, dyr, flora

empati

Oppleve glede ved å ferdes i naturen

Erfaring og kunnskap om årstider

Kjennskap til nettbrett, data som kunnskapsbase

Naturvern, kildesortering

Erfaring med ulike konstruksjonsmaterialer

Filosofere over viktige spørsmål

Etikk, religion, filosofi

Lære om respekt, toleranse og

Utvikle positivt selvbilde

Oppleve høytider og tradisjoner

Kjennskap til ulike religioner og

kulturer i gruppen

Være medvirkende

Nærmiljø og samfunn

Oppleve nærområdet

Kjennskap til lokalhistorie

Kjennskap til lokale tradisjoner

Kjennskap til våre merkedager

Oppleve medvirkning og demokrati

Antall, rom og form

Oppleve glede over å utforske

og leke med tall og former

Utforske og konstruere

Få erfaring med matematiske

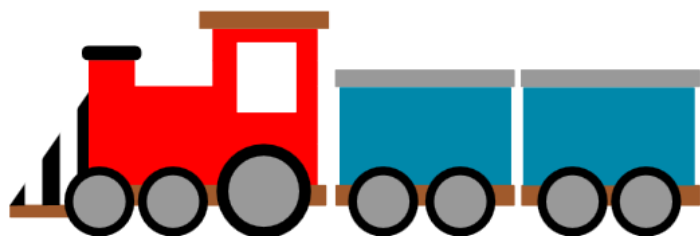
begreper (pluss, minus, dele, lik, ulik, former, vekt, volum, tid mm)

Spille spill

Klassifisere leker

Kle seg, finne ting på riktig plass,

Sette tilbake på riktig plass.

		rim, regler, samtale, snakkepakken.
Kropp, bevegelse, mat og helse	Få gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser og utvikle positiv selvoppfatning.	Utelek, naturen som lekeplass, innemiljø med store flater som gir mulighet til fysisk utfoldelse. Individuelle tilpasninger.
Kunst, kultur og kreativitet	Få erfaringer med å uttrykke seg gjennom dans, musikk, drama og forming.	La barna utforske og bruke ulike materialer. Voksne som følger barnas initiativ. Mimelek, sang og dans.
Natur, miljø og teknologi	Få positive opplevelser til naturen, og kjennskap til naturens mangfold. Bli kjent med ulike tekniske hjelpemidler.	Voksne som introdusererbarna for naturens mangfold og er nysgjerrige sammen med dem. Utforske bruken av PC, kamera og andre tekniske hjelpemidler
Etikk, religion og filosofi	Få erfaring med å kjennskap til hverandres ulikheter. Få kjennskap til ulike fortellinger og tradisjoner knyttet opp mot ulike høytider	De voksne skaper rom for ulikheter. Formidler tradisjonene og budskapet rundt ulike kristne høytider med konkrete
Nærmiljø og samfunn	Få utforske og oppdage nærmiljøet sitt	Turer i nærmiljøet hvor de voksne er bevisste og aktive i forhold til å la barna utforske og oppdage
Antall, form og rom	Få erfaringer med ulike former, mønstre, størrelser og plasseringer	Bevisste og aktive voksne som ser matematikken i hverdagen. Telle, måle sortere

PROGRESJONSPLAN FOR FAGOMRÅDENE

FAGOMRÅDENE	5-6 ÅRINGENE	
	MÅL	TILTAK
Kommunikasjon, språk og tekst	Kunne lytte til lyder og rytme i språket og bli fortrolige med symboler som tallsiffer og bokstaver.	Skape ett miljø hvor det daglig oppleves spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale.
Kropp, bevegelse, mat	Kjennskap til menneskekroppen	Voksne som inspirer og

PROGRESJONSPLAN FOR FAGOMRÅDENE

FAGOMRÅDENE	3-4 ÅRINGENE	
	MÅL	TILTAK
Kommunikasjon, språk og tekst	Videreutvikle sin begrepsforståelse, bruke et variert ordforråd og kunne uttrykke følelser ved hjelp av språket	Voksne som er bevisst på sin språklige forbilde funksjon og som legger til rette for et godt språkmiljø
Kropp, bevegelse, mat og helse	Utvikle kroppsbeherskelse, grov - og finmotorikk, rytme og motorisk følsomhet	Tilrettelegge for motorisk fysisk aktivitet. Turdager og uteaktiviteter. Sykling, klatring, dans, fotball og andre fysiske leker.
Kunst, kultur og kreativitet	Ta i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede	Sørge for tilgjengelighet av ulike materiale. Dans, musikk, drama, sangopptreden
Natur, miljø og teknologi	Opplive glede ved å ferdes i naturen og få grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen	Personalet inkluderer friluftaktiviteter og utelek i barnehagens hverdag. Turer i nærmiljøet. Samtale om naturvern og samspill i naturen. Søppelsortering
Etikk, religion og filosofi	Utvikle toleranse, respekt og interesse for andre mennesker. Gi barna kjennskap til merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen	Voksne som støtter barna i undring og tankespinn om livets små og store mysterier. Voksne som er tydelige og gode forbilder. Formidling av det kristne budskap rundt ulike høytider
Nærmiljø og samfunn	Bli kjent med og delta i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøer	Turer til steder i nærheten som posten, biblioteket, butikken
Antall, form og rom	Opplive glede over å utforske og leke med tall, former og mønstre	Bevisst bruk av tall i daglige situasjoner. Spill, lotto, perler. Bevisst bruk av begreper om størrelser og rekkefølge

og helse	og hvor viktig det er med sunt kosthold og gode vaner.	oppfordrer til å søke fysiske utfordringer. Klatring, turn, dans, fotball og andre fysiske leker.
Kunst, kultur og kreativitet	Kunne iakttå og uttrykke seg gjennom allsidige møter med kultur, kunst og estetikk. Styrke sin kulturelle identitet og sine personlige uttrykk.	Voksne som motiverer barn til å uttrykke seg på ulike måter. Dramatisere, fremføre, dukketeater, musikk
Natur, miljø og teknologi	laktta, undre seg, eksperimentere, systematisere, beskrive og samtale om fenomener i naturen og den fysiske verden.	De voksne bygger på og videreutvikler barnas erfaringer med tekniske leker og hjelpemidler. Dataspill/oppgaver. Natursti
Etikk, religion og filosofi	Tilegne seg samfunnets grunnleggende normer og verdier. Ha respekt for hverandres bakgrunn uansett kulturell eller religiøs bakgrunn. Ta del i de ulike tradisjonene som er tilknyttet religiøse høytider og merkedager	La barna få undre seg sammen og hver for seg. Barna får selv forsøke å løse sine konflikter. Voksne som presenterer det kristne budskapet i forbindelse med ulike høytider, som legger til rett for at barna får undre seg over religiøse, livssynsmessig, og filosofiske spørsmål
Nærmiljø og samfunn	Utvikle tillit til egen deltakelse i og påvirkning av felleskapet/samfunnet	Personalet sørger for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjoner
Antall, form og rom	Tilegne seg gode og anvendbare matematiske begreper	Voksne som stimulerer til nysgjerrighet og utforskertrang, Tilgjengelig materiale for ulike matematiske aktiviteter

Eksempler dokumentasjon:

- Planleggingsdager, referat
- Personal møter, referat
- Avdelingsmøter, referat
- Foreldremøte, foreldrerådsmøte, referat
- Møter i SU, Samarbeidsutvalget, referat
- Observasjon av enkeltbarn
- Foreldresamtaler, en høst og en vår
- Barna har egen perm. Vi samler barnas arbeid - tegninger, malerier og bilder fra merkedager i egne permer som de får når de slutter i barnehagen.
- Vi samler også gode praksishistorier fra hverdagen inni barnas permer.

13. PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

I følge Rammeplan «er barnehagen en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes»

Planlegging

Planlegging er noe som skjer fortløpende i barnehagen. Og som et resultat av dette dannes det pedagogiske tilbudet som Maudland FUS barnehage tilbyr. Vi planlegger alt innhold i barnehagen. Alle aktiviteter, turer og organisering av lek. Planlegging foregår på ulike nivåer og grupperinger, som for eksempel innenfor en avdeling, barnehagens lederteam, hele personalgruppen på personalmøter og planleggingsdager.

Ved å ta utgangspunkt i barnehageloven, rammeplanen og årsplanen vår har vi utformet planer for en del kortere perioder. Disse planene vil samsvare med våre valgte temaer for hver måned.

Nærmere informasjon om avdelingenes planer og arbeid kommer på månedsplan og skriv. En god planlegging fra vår side bidrar til at vi kan få til en gjennomtenkt og hensiktsmessig bruk av barnehagens menneskelige og materielle ressurser som vil være til beste for hvert enkelt barn, og for barnehagen som en helhet.

God planlegging er derfor viktig for at vi skal kunne gi et godt pedagogisk tilbud.

Arenaer vi bruker i vårt planleggingsarbeid:

- Barnehagen vår har annen hver uke ledermøte for styrer og pedagogisk ledere
- Vi har avdelingsmøte for personalet annenhver uke
- Vi har personalmøte 1 gang i måneden
- 5 planleggingsdager pr. år
- Lederteamet 2 lederdager pr. år

Dokumentasjon

Dokumentasjon på arbeidet synliggjør barnas læring, og personalets arbeid. Og dette blir så grunnlag for refleksjon over barnehagens innhold og oppgaver, og barnehagen som arena for lek, læring og utvikling

For å synliggjøre noe av barnehagens innhold og hva vi arbeider med, dokumenterer vi hva barna opplever, lærer og gjør i barnehagen.

- Vi henger opp/settinge frem ting barna har arbeidet med. Lager utstillinger
- Månedspaner, årsplan

Evaluering

Vårt evalueringsarbeid skal synliggjøre hvordan vår virksomhet fungerer. Den skal bidra til debatt om barnehages oppgaver, mål og innhold. På våre ulike planleggingsdager, personalmøter og samarbeidsmøter, vurderes det pedagogiske arbeidet i barnehagen vår.

Dette gjør vi for å sikre at det pedagogiske arbeidet vårt er av god kvalitet, og at vi er sikker på at det vi holder på med er med på å gi barna glede, læring og utviklingsmuligheter i hverdagen.

Barnegruppene og det enkelte barnas trivsel og utvikling blir observert i hverdagen og senere vurdert på de ulike møtene våre.

Foreldrenes mulighet til å delta i vårt evalueringsarbeid sikres først og fremst gjennom foreldresamtaler, foreldreråd og samarbeidsutvalg.

Det gjennomføres også en brukerundersøkelse hver vår, og resultatet her fra blir tatt med i evaluering, og planlegging for videre arbeid. Alt evalueringsarbeid i Maudland FUS barnehage skal være med å støtte oss i den videre planleggingen.

Sandnes kommune

Vi samarbeider med Sandnes kommune. Da spesielt enheten oppvekst og levekår, avdeling barnehage. Vi har opptak til vår barnehage via kommunens samordnende opptak. I tillegg deltar daglig leder på møter der de private styrerne blir innkalt.

PPT - Den pedagogisk-psykologiske tjenesten

I kommunen kan gi råd og veiledning til barnehagen i forbindelse med enkeltbarn. PPT er en sakkyndig instans ved tilrådning om spesialpedagogisk hjelp. Ønsker barnehagen samarbeid med PPT om enkeltbarn, må foreldre gi sitt skriftlige samtykke. Foreldrene trekkes aktivt inn, dersom det blir et samarbeid mellom barnehage og PPT. Under PPT finner en også TI- Tidlig Innsats. Dette er et lavterskel tilbud til barnehagen.

14. Samarbeid

Barnehagens eier

FUS og Trygge barnehager

Foreldre - foreldresamarbeid

Det er foreldrene som har ansvaret for sitt barns oppdragelse. Dette er nedfelt i barnekonvensjonen og barnehageloven. Barnehagen er et supplement til hjemmet. Det er viktig med gjensidig respekt for hverandre sine oppgaver i forhold til barnet. Barnehagen skal etter Barnehagelov:

«..gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem»

Dette sikres ved daglig kontakt ved bringe og hentesituasjoner. Her er begge parter like forpliktet til å delta i samtaler om barnet.

Vi har ellers ett felles foreldremøte ved start av nytt barnehage år.

Barnehagen kaller inn til foreldresamtaler 2 ganger pr. år. Settes og opp flere dersom foreldre eller barnehagen ser behov for det.

Foreldre er sikret mulighet til å medvirke i barnehagens innhold gjennom deltakelse i Samarbeidsutvalg og foreldreråd. Barnehagen gjennomfører også en brukerundersøkelse hvert år. Det er foreldrenes ansvar å gi konstruktive tilbakemeldinger om barnets trivsel og barnehagens innhold - drift. Slik kan det utvikles en konstruktiv dialog mellom eierne, brukerne og personalet.

Vi har en informasjonskanal i Maudland FUS barnehage, hjemmesiden. Her finner foreldre informasjon om drift, månedsplaner, rutiner mm. Nyhetsbrev sendes ut gjennom hjemmesiden. I samsvar med serviceerklæringen forventes det at foreldre er oppdatert på hva som er av informasjon på hjemmesiden.

Foreldreråd

Barnehagens foreldreråd består av alle foreldre.

Samarbeidsutvalg

SU består av en forelder og en ansatt fra hver gruppe/avdeling. I tillegg til daglig leder (eierskapsrepresentant). Representanter velges på høstens foreldrerådsmøte. Oversikt iver medlemmene står på vår hjemmeside.

SU er med på bl.a godkjenning av årsplan.

Ved store driftsendringer blir disse fremlagt SU, og de kan da komme med innspill.

De kan komme inn og samarbeide med barnehagen og foreldre om enkeltbarn. Og deretter sammen med oss vurdere eventuelle videre tiltak.

Helsestasjon

Vi samarbeider med Riska helsestasjon. Helsestasjonen vil kunne være med på møter rundt enkeltbarn, i tilfeller dette vil være naturlig. Samarbeider også med Ressurshelsestasjonen i Sandnes Kommune.

BUP (Barne og Ungdomspsykiatrisk Poliklinikk)

BUP kan komme inn for å observere og veilede i saker som kommer inn under deres arbeidsområde. På www.bupbarn.no kan dere finne mer informasjon om hva BUP kan gjøre for dere som foreldre.

Barnevern

Barnevernets hovedoppgave er å sikre at alle barn som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg i rett tid. Vi som barnehage er forpliktet til å samarbeide med barnevernet for å sikre alle barn en god og trygg oppvekst. Ved bekymring for barn og familie har ansatte i barnehagen meldeplikt til barnevernet.

Barn med barnevernstiltak får prioritert plass Maudland FUS barnehage AS, likt som i andre private og kommunale barnehager.

NAV

Som IA-bedrift samarbeider vi tett med NAV

Skoler og barnehager i Riska bydel

Vi samarbeider tett med barneskolene og barnehagene om overgang barnehage-skole- Daglig leder deltar på samarbeidsmøter med de andre barnehagene. Vi har elever fra Riska ungdomsskole i praksis uker hos oss.

16. KOMPETANSEPLAN FOR PERSONALET

FUS har laget en overordnet Fagplan for alle ansatte i FUS. I tillegg har Maudland FUS en egen kompetanseplan for vårt personale. Vi er opptatt av at alle skal få økt sin kompetanse. Sikre et faglig sterkt personal. Både faglærte, og ufaglærte.

Vi bruker alle våre personalmøter og planleggingsdager til kompetanseheving. Refleksjon over eget arbeid, og selvrefleksjon over hver og en sin rolle.

Alle ansatte:	Pedagoger:	:
FUS-skolen	Egenledelse, lek og læring	
Brannkurs	Ledelse	
Førstehjelpskurs	Plan for nyutdannede pedagoger	

På denne måten er både foreldre og ansatte sikret at de har medvirkningsmulighet på drift.

15. OVERGANG BARNEHAGE- SKOLE

«Barnehage og skole er deler av samme utdanningssystem. Begge er institusjoner for omsorg, oppdragelse, lek og læring, men de har ulik egenart. Barna vil møte både likhetstrekk og ulikheter når de begynner på skolen.»

(Rammeplan)

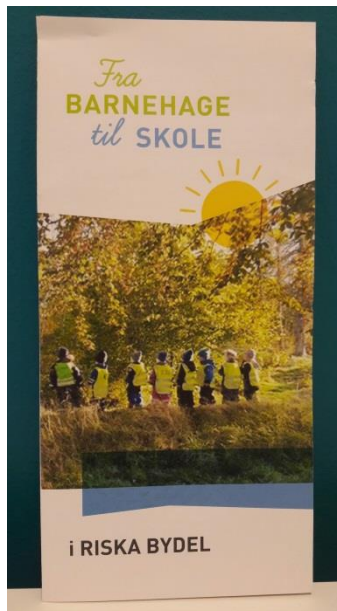
Det siste året i barnehagen får de eldste barna delta i skoleklubben vår.

Barnehage og skole har tett samarbeid. Riska bydel har gode overføringsrutiner. Skoler og barnehager har faste møtepunkt hele året, og alle barnehagene i Riska har et felles skjema som fylles ut sammen med foreldre i forbindelse med overgang til skole. Dette skjema blir gjennomgått med skolen om våren, for å sikre en best mulig overgang for barna.

Det settes opp besøksdager, der barna får besøke sin skole sammen med voksen fra barnehagen.

Overføringsskjema. Foreldre og pedagog fyller sammen ut et overføringsskjema. Dette leveres skolen i et overføringsmøte mellom pedagog og skole.

Hver vår arrangerer barnehagene i bydelen felles aktivitetsdag for alle førskolebarna

I tillegg gir vi den enkelte kompetanseheving ut fra individuell kompetanseplan

17. PROSJEKT

Maudland FUS deltar i FUS sitt satsingsområde om egenledelse, lek og læring. FUS har dette som satsingsområde for alle sine barnehager. Dette da forskning viser at dette er den viktigste læringsarena for barn. Barn som mestrer avansert lek scorer høyere på skole tester enn barn som har hatt mye skoleforberedende aktiviteter/læring.

Vi vil også jobbe med ulike prosjekter i løpet av barnehageåret. Da ut fra hva barnas interesser. Valg av emne kan komme fra barnas ønsker eller at vi i personalgruppen observerer og tar tak i det vi ser barna er interessert i, og undrer seg over. På denne måten får barna også medvirke i innholdet i barnehagen.

Ved å gjennomføre prosjekt får barna holde på med et tema over lengre tid, prosjektet får utvikle seg, en kan utvikle kunnskap, og det er viktig at prosjektet får ta den retningen som barnas interesse fører det.

18. LOKALE KULTURBEGIVENHETER

I Maudland FUS barnehage ønsker vi å gi barna mulighet til å delta i lokale kulturbegivenheter.

Noen av de faste vi deltar på er:

- Desember pepperkake landsbyen Bryggen Senter. Skoleklubben.
- Vår: lokale kunstnere har utstilling ved Stemmen

KONTAKTINFORMASJON:

Maudland FUS barnehage AS
Maudlandsveien 61
4311 Hommersåk

Daglig leder epost: dl.maudland@bhg.no
Hjemmeside: www.maudland.bhg.no
Mykid.no

Tlf kontor: 92647279/51628530

BARNEHAGENS TRADISJONER OG MARKERINGEN AV DISSE:

Bursdag.

Barnet i sentrum. Barnas fødselsdag markeres med flagg i barnehagen, og bilde av bursdagsbarnet i garderoben. Vi har en bursdagssamling der vi leser eventyr, leker, sier gode ord til bursdagsbarnet, og barnet får krone. Barnet får velge noe spennende frukt som vi kjøper inn til fruktmåltidet.

6. februar 2017 Samefolketsdag.

Vi markerer samefolkets dag med å gi barna innblikk i samisk kultur

16. februar 2018 Karneval.

Karneval for barna. Utkledning, katta i sekken, pølsebod.

12. februar 2018 Bollemandag

Mandag etter Fastelavnssøndag koser vi oss med boller og krem

23.mars 2018 Påskemiddag.

Fredag før palmehelg lager vi til felles middag for alle barna og deres familie.

FUS dagen

Landsdekkende markering for alle FUS barnehager.

10. mai 2018 Internasjonal dag

Denne dagen markeres barnehagens mangfold. Det serveres også varm mat med inspirasjon hentet fra barnehagens mangfold.

16.mai 2018

Vi markerer 17.mai i barnehagen med pølser, is og leker

1. september 2017 barnehagen på Maudland bursdag.

Flagget heises, og vi koser oss litt ekstra denne dagen

24. oktober 2017 FN-dag.

Foreldre og søsken inviteres til kafe, og kjøp av barnas kunst. Inntekten går til et veldedig formål.

13. desember 2017 Luciafrokost

Foreldre og søsken inviteres til frokost. Servering mellom kl.07.30-08.30. Klokken 08.00 går skoleklubben i Lucia tog. Synger og serverer Lussekatter.

16. desember 2017 Nissefest

I desember er det nissefest for barna, på dagtid. Det serveres nissegrøt, og kanskje kommer nissen?

DIREKTENUMMER TIL AVDELINGER:

MAUDLAND:

Kongeørn - 47395874

Havørn – 47395867

Frøylå – 92401308

Stemmen – 97119414

Måketjern – 97151110

RISKATUN:

Lifjell – 94139809

Iglå - 97119490

Riskatun er i Maudland denne dagen

Vertical line segment

Vertical line segment